

UKA:2025/49

Pipaluk Lynge

02.oktober.2025

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse, der skal afdække fordele og ulemper ved en genindmeldelse i EU. Undersøgelsen skal herunder også afdække de juridiske forhold ved en genindmeldelse, såsom under hvilke vilkår Grønland kan blive optaget som fulgyldigt medlem. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut inden 1. januar 2027.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit)

Ordførerindlæg:

Forholdene i verden ændrer sig fra dag til dag, frygt for sikkerhed, søgning efter nye partnere, søgning for sikkerhed er blevet en del af hverdagen. Der bliver stillet spørgsmålstejn ved værdier, og man er sågar begyndt at fjerne rettigheder.

Derfor vægter Inuit Ataqatigiit hvem der deler vore værdier og hvem der respekterer og følger dem. Der står vi EU tæt. Men vi har bemærket den markante højredrejning i stadigvæk flere lande, og partier som deler disse værdier, er i fremgang.

Ligestillingsloven blev stemt igennem af Inatsisartut i den forgangne valgperiode, og der har Inuit Ataqatigiit brugt kræfter for at sikre loven. Vi værdsætter retten til at være anderledes, uanset hvad den måtte indeholde, for der er plads til alle i samfundet, og Inuit Ataqatigiit ønsker at understrege at vi respekterer alle.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Da spørgsmål om værdigrundlag omhandler EU-medlemskab, lægger Inuit Ataqatigiit vægt på eventuelt samarbejde med EU. Men jeg skal understrege, at vi ikke er europæere.

Desuagtet ved vi, at et medlemskab af EU kan medføre stor administration, og derfor er det nødvendigt for os som et lille samfund at debattere hvad vi kan bruge EU til.

Vi ved at USA har haft interesse i at købe Grønland siden 1800-tallet. For USA har købt andre lande, inklusive de såkaldte Danske Vestindiske Øer. Da Danmark solgte de Vestindiske Øer, krævede man at USA ikke længere kan have ønsker om at købe vores land, men vi konstaterer, at det ikke er tilfældet.

Inuit Ataqatigiit mener at man ikke beløbsmæssigt kan sætte tal på vores identitet. Vi er dem der skal træffe en beslutning om vores egen fremtid, hvor vi søger hvad der er bedst for os, og se helt bort fra andre landes værdier og ønsker. Retten til selvbestemmelse som vi har kæmpet for i mange år og det med at vi er forbillede for vores frænder ved vi og det værner vi om.

Vi ved at andre oprindelige befolkninger bliver presset af andre og mister deres sprog, og vi har været opmærksomme om vores sprog og har værnet om vores selvbestemmelsesret, værdier og vores kultur, og vi har med omtanke lagt planer om vores fremtid.

En meningsmåling foretaget i efteråret 2024 viste, at der var et flertal i vores land som var for et medlemskab i EU, og en undersøgelse i januar 2025 viste at vi ikke ønsker at blive en del af USA.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Da der i vinters var en demonstration, kunne vi konstatere et klar ønske fra hele kysten om at man ikke ønskede at være amerikanere, at Grønland tilhører grønlændere og at vi ikke var til salg. Det skal man respektere i udlandet. Fra de lande som blev købt, kan vi se, at deres indflydelse faldt, og hvor store kulturelle ændringer der er sket.

Vi bor i en stor ø som er ufremkommelig, og derfor kunne vi holde andre lande på afstand, vi viser at vi kunne udvikle vores sprog, men dette kan ændres uden videre, hvor både det danske og engelske sprog er blevet en del af vores børns og ungdoms hverdagssprog.

Men vores lands samarbejde med andre lande er vigtig, og Inuit Ataqatigiit lægger vægt på, at vi samarbejder med lande som respekterer vore værdier. Men hvad et medlemskab af EU vil indebære, må vi som samfund have overblik over, og der skal vi lægge vægt på, at vi ikke løfter tungere end hvad vores ressourcer kan bære.

I dag har vi et udmærket samarbejde med EU, på uddannelsesområdet, på grøn udvikling, på råstofområdet og på andre områder har vi samarbejde der baserer sig på gensidig respekt, hvilket vi også kunne styrke, uden at blive medlemmer af EU.

Inuit Ataqatigiit lægger vægt på, at vi benytter de muligheder der findes i den globaliserede verden. Inuit Ataqatigiit mener at dette skal løftes uden at vi som samfund skal ofre os.

Derfor har vi følgende ændringsforslag til beslutningsforslaget:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse om hvilke fordele og ulemper Kalaallit Nunaat får ved at have et samarbejde med EU med hensyn til hvad tilfalder EU og hvad tilfalder vores land. Redegørelsen uddeles Inatsisartut den 1. januar 2027.